

פרשת כי תבא



טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדר מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. סדר וידוי ביעור המעשרות

ב. סדר הבאת ביכורים

ג. משה מזכיר את חסדיו המרובים

ד. של השי"ת במדבר

ה. עמידת בני ישראל על ההרים וסדר

הברכות והקללות

ו. הקללות שתבואנה על מי שלא

ישמע לדברי השי"ת ח"ו

ז. הברכות שיבואו עלינו אם נשמע

בקול השי"ת

ח. ציווי להציב אבנים ומזבח לזיכרון

שאלה לשולחן השבת

"לא עברתי ממצותיך ולא

שיכחתי"

'ולא שכחתי - מלברך על

הפרשת מעשרות' (רש"י)

יש לבאר את דברי רש"י, שהרי

מפורש בגמרא (ברכות טו.)

שחייב ברכות המצוות הוא רק

מדרבנן, ואם כן איך התורה

עצמה מתכוונת לברכה על פי

פירוש רש"י, בעוד שכל חיוב

הברכה מלכתחילה הוא רק

מדרבנן.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.

ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת

(בצרוף מקורות, אם ישנם)

ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך ופרי בהמתך וגו'. ברוך טנאך ומשאתך"

כאן בברכות הקדים פרי בטנך לטנאך ומשאתך, ואילו בקללות טנאך ומשאתך קודמים לפרי בטנך ופרי אדמתך. ופירשו בביאור העניין: א. מפני שהסברה הפשוטה היא, שלעולם יעשה הקב"ה נס נסתר מהר יותר ממה שיעשה נס גלוי. ברכת פרי הבטן ופרי האדמה הם נס נסתר, אבל טנאך ומשאתך שהם פירות תלושים שהונחו כבר בכלי, אם ירבו זהו נס גלוי, לכן הקדים בברכה את הנס הנסתר. ולא זו בלבד, אלא יעשה אחרי כן אף נס נגלה. ובקללה הדבר הפוך, שבתחילה יתמעטו ניסים הנגלים ואח"כ הנסתרים. (כלי יקר) ב. ללמדנו כי בברכה עדיף שיתברך האדם בעושר ונכסים רק לאחר שכבר גידל את בניו, כדי שיגדלו מתוך הכנעה וענווה, טרם יהיו עשירים גדולים. על כן הברכה היא תחילה "פרי בטנך" ורק לאחר מכן "בהמתך... ומשאתך". (חתם סופר) ג. ללמדך שיענש תחלה בממונו, אם יחזור בו - מוטב, ואם לאו - ייענש בגופו. וכן אמרו במדרש אין בעל הרחמים נפרע מן הנפשות תחלה. (רמב"ן) ורבינו בחיי ד. כתוב בגמרא שכשזכר נולד, נולד וכיכרו בידו דהיינו עם מזל עצמי משלו למזונותיו אבל נקבה נקיה באה מפני שתלויה במזונות אביה ובעלה. לכן בברכות אנו מתבשרים על לידת בנים זכרים שיוסיפו למזל ולפרנסת הבית, ואז את הפרנסה המורחבת הזו מברכים שוב: 'ברוך טנאך ומשאתך'. אבל בקללות כשנתקלל קודם האב שיתהפך מזלו בפרנסתו הרי מתוך כך אף בנותיו מתקללות. (זרע שמשון) ה. כשישנם אנשים מרובים בבית שורה הברכה ביתר שאת. לכן בבואנו לברך על הפרנסה כדאי קודם לברך על ריבוי בני הבית וכך תחול הברכה ביותר. אבל בקללות, הקללה היא לא רק על התוספת ברכה הקיימת בריבוי בני הבית, אלא אף על העיקר, ולכן כתוב קודם 'ארור טנאך', כדי להראות שהמארה היא על הכל ולא רק על מה שנבע מריבוי הבנים.



"ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם"

פירש רש"י: 'אין לך אלא כהן שבימך כמו שהוא'. ודברי רש"י לכאורה טעונים ביאור רב, מדוע שיעלה על דעת האדם שהכהן שלפניו אינו ראוי לקבלת הביכורים. ועוד, שאם אכן יש חשש שכזה, מדוע רק לגבי ביכורים עולה עניין זה, יותר משאר מתנות כהונה שבתורה? ויש לומר: א. יש דין נתינה לגבוה, בשונה משאר מתנות כהונה, שאינם אלא לכהן, ולכן היינו חושבים שיש צורך בכהן מיוחד וצדיק יותר. ב. בביכורים יש תוספת בהבאה, והיא הקריאה, ומבואר שקוראים בפני הכהן, ולומר לנו שאין צורך בכהן מיוחד להבנת קריאה זו במעלתה הנכונה. ג. אומרים: "הגדתי היום לד' אלוקיך", והיה אפשר לחשוב שצריך כהן בדרגה שהקב"ה מייחד שמו עליו בחייו. ד. באמירה זו יש תיקון לחטא העגל, אומרת לנו התורה שאין צורך בכהן כהן בבחינת אהרן הכהן, אלא כל אחד מצאצאיו. ה. רש"י מכריע כדעת חכמים החולקים על רבי יהודה שסובר שצריך דווקא כהן 'חבר'. (אפריון) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת



ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. כך ענו העם למשמע הברכות והקללות
- ב. אסור להניפו על המזבח, כי חיים הוא לוקח
- ג. הר הברכה
- ד. הלוקח שוחד נקרא: "מכה נפש ____ נקי"
- ה. "____ ממעון קדשך מן השמים"
- ו. "____ אותנו המצרים ____ עלינו עבודה קשה"
- ז. ציוו ביחד עם משה את בני ישראל
- ח. על ארץ ישראל נאמר פעמים רבות שהיא זבת ____
- ט. במצב זה אסור לבער תרומה
- י. שלושה מהשבטים שעמדו על הר גריזים
- כ. לא תשתה יין למרות שתיטע אותם, ח"ו
- ל. הם הקריאו לבני ישראל את שבועת הארורים
- מ. שתי מילים נרדפות ל'ניסים'
- נ. היא לא בלתה במדבר
- ס. הקב"ה האמיר את בני ישראל להיות לו לעם
- ע. השי"ת ראה את ____ ואת ____ ואת לחצנו
- פ. ארור מי שעושה אותו
- צ. מין של ארבה
- ק. יבואו על בני ישראל אם לא ישמעו לקול השי"ת, ח"ו
- ר. מיורשי ארץ סיחון ועוג
- ש. ולדות הבהמות, שאלפים נקראות
- ת. היא תאכל את הענבים שתטע, ח"ו

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בו מביאים את הביכורים, כשאותם לירושלים מביאים
- ב. אם נשמע לקול השי"ת הוא לא יתננו ל -
- ג. אחד מן הארורים ("____ גבול רעהו")
- ד. יש לצפות את אבני מזבח הזיכרון בזה
- ה. בכזו זרוע הוציאנו השי"ת מארץ מצרים
- ו. "ארור מקלה ____ ואמר כל העם אמן"
- ז. רש"י מסביר, שלב כזה הוא לב חרד
- ח. מילה נרדפת ל'שחוט'
- ט. "ארור מטה ____ גר יתום ואלמנה"
- י. המילה הראשונה בקריאת הביכורים
- ך. "שגר אלפיך ועשתרות ____"
- ל. בהר הזה שמו את אבני הזיכרון
- ם. בנ"י לא אכלו ממנו במדבר
- ן. מלך חשבון
- ס. מחלה המוזכרת בקללות, ל"ע
- ע. "הסכת ____ ישראל"
- ף. השי"ת אמר על ארץ מצרים: "לא ____ לראותה"
- ץ. "והיה כי תבוא אל ה ____"
- ק. "והיית אך ____ וגזול כל הימים" ח"ו
- ר. בנ"י לא שתו במדבר
- ש. כך מכונים מע"ש ונטע רבעי בביעור המעשרות
- ת. שלוש מחלות המוזכרות בקללות, ל"ע

ואלה שמות

"המסות הגדלת אשר ראו עיניך האתת והמפתים"

מה ההבדל בין אות, מופת ולנס? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

זהו שאמר הכתוב: "לריח שמניך טובים". אמרו חכמים, בחמישה דברים נמשלה התורה: במים וביין ובדבש ובחלב ובשמן. במים מנין? שנאמר: "הוי כל צמא לכו למים". מה המים אין העולם יכול לעמוד בלעדיהם ואדם מטהר עצמו בהם, כך אין העולם יכול לעמוד בלא תורה והתורה מלמדת את האדם היאך יטרה. ומה המים אין אדם נוטע אילן ולא בונה בית אם אין לו מים, כך אין העולם יכול לעמוד בלא תורה. ומה המים חיים לעולם, כך התורה חיים לעולם. מה המים כל מי שאינו יודע לשוט בהם אובד עצמו מן העולם, כך כל מי שאינו יודע למצוא דברי תורה, אובד מן העולם. מה המים נמשכים לכל מקום שירצה, כך התורה משוכה בכל העולם. ומה אין המים מתקיימים לא בכלי כסף או זהב אלא בשל חרס, כך אין התורה מתקיימת בגסי הרוח, אלא במי שדעתו נמוכה עליו. ומה המים הללו אין אדם משגיח עליהם, כך היא התורה. ביינ מנין? שנאמר: "ושתו ביינ מסכתי". בדבש ובחלב מנין? שנאמר: "דבש וחלב תחת לשונך". מה הדבש אינו מזהם, כך התורה אינה מזהמת, שנאמר: "בצדק כל אמרי פי אין בהם נפתל ועקש". שמן מנין? שנאמר: "שמן תורק שמך", מה השמן הזה תחילתו מר וסופו מתוק, כך דברי תורה אדם מצטער בהן בתחילה ועושה בהן אחרית טובה, שנאמר: "והיה ראשיתך מצער וגו'". דבר אחר, מה השמן הזה חיים לעולם, אף דברי תורה חיים לעולם, אף דברי תורה אורה לעולם. דבר אחר, מה השמן הזה אין יכול להתערב במשקים אחרים, אף ישראל אין יכולים להתערב בגויים. שנאמר: "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי". דבר אחר, מה השמן הזה אפילו אתה נותן אותו בכמה משקים הוא נעשה עליון על כולם, כך הם ישראל עליונים על כל הגויים, כמו שכתוב: "ונתנך ד' אלקיך עליון על כל גויי הארץ". ומה השמן הזה נכתש וכל מה שנכתש הוא משבח, כך התורה כל מי שהוא נוגע בה, הוא משבח לבעליה. (ע"פ מדרש רבה ותנחומא)

מילה בפרשה

סמוך לצינור המזון,
הלך ורכש מרוב רזון,
אך קיבל רק מקל רך,
בו כתב הספד על אקדח.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

"ונעלך לא בלתה מעל רגלך"

מי ציוה שיקברוהו עם נעליו, ומקל בידו?

* * * *

"ארור מטה משפט גר יתום ואלמנה"

מזה שהמילים גר-יתום מוקפות במקף, יש הלומדים שמכאן שגר שמתגייר כקטן שנולד (וכעין זה כותב בעה"ט על הפסוק "גר יתום" בפרשת כי תצא). ויותר מכך מצאנו בשו"ת לחמי תודה (למהר"י באסן סי' ד'), שגר שנתגייר אין מענישים אותו מן השמים עד שיעברו עשרים שנה מזמן הגירות, כי גר שנתגייר הרי הוא כקטן שנולד. עוד בעניין גר בפרשה, כתוב ברמב"ם (פ"ד מביכורים ה"ג) שגר מביא ביכורים וקורא, ומפרש המשנה למלך שם, שמכיון שלעתיד לבוא אף גרים יטלו חלק בארץ, לכן יכול לומר: "לתת לנו". (אוצר הידיעות)

שעשועי דאורייתא

"ואמר כל העם אמין"

באיזו פרשה נוספת בתורה מוזכר עניית אמין, ובאיזה

עניין?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. חפץ שמוזכר 4 פעמים בפרשה ולא במקום נוסף בתורה.
2. שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות ה'.
3. שלוש מילים רצופות שמסתיימות באות ב'. (הרצף הארוך בתורה!)
4. שבע מילים רצופות שמתחילות באות ו'.
5. 12 פסוקים רצופים שכולם פותחים באותה המילה ומסתיימים באותן ארבע מילים.
6. את שמותיהן של שתיים ממסכתות הש"ס.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה הרביעית שנת המעשר ונתתה ללוי לגר ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו"

2. "יתן ד' את איביך הקמים עליך נגפים לפניך בדרך אחת יצאו אליך ובשבע דרכים ינוסו לפניך"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן לברך ברכה בבית הכסא לכתחילה? - מי שגנבו לו קרקע ובנו שם בית הכסא, והחזירו הגזילה. אינו יכול לאסור דבר שאינו שלו ולכן אם נקי שם יכול לברך. (חיד"א א"ח סימן ע"ד ס"ק) **לסדר את הפרשה** - "באר היטב". **חידון א' ת'** - אמין, ברזל, גריזים, דם, השקיפה, וירעו ויענונו ויתנו, זקני ישראל, חלב, טומאה, יוסף יהודה יששכר, כרמים, לוויים, מסות מופתים, נעלך, סגולה, עמלנו ענינו, פסל, צלצל, קללות, ראובני, שגר אלפך, תולעת. **חידון א' ת' הפוך** - טנא, זנב, מסיג, שיד, נטויה, אביו ואמו, רגז, טבוח, משפט, הגדתי, צאנך, עיבל, לחם, סיחון, חרס, ושמע, תוסיף, ארץ, עשוק, שיכר, קודש, שחפת דלקת קדחת. **ואלה שמות** - אות - הוא סימן על פי דרך הטבע. מופת - עניין של הוכחה לאחרים על מה שיהיה. נס - מלשון ניסיון ובחינה וכן מלשון ראייה. פלא - דבר שנסתר וכן דבר שבני אדם יפלאו ממנו. (ע"פ פירוש האברבנאל) **שעשועי דאורייתא** - בפרשת נשא, שעונה הסוטה אמין כשמשביעה הכהן. 1. טנא. 2. "הגר אשר... מטה מטה", "הרכה בך... ובבתה". 3. "ובטוב לבב מרוב". 4. "ובקדחת ובדלקת ובחרחר ובחרב ובשדפון ובירקון ורדפון". 5. פרק כז פסוקים טז-כו, פותחים ב'ארור' ומסתיימים ב'ואמר כל העם אמין'. 6. ברכות, מכות. **מילה בפרשה כי תצא** - מרה. "בעל כס חלש ורפה" - מי שכואב לו בכיס המרה, "בא למקום שמופיע רופא" - מרה זה שם מקום במדבר ששם נאמר 'אני ד' רפאך', "שנתן תרופה מבחילה" - תרופה מרה, "אך לא ציית ולא בלע" - לא מציית = מורה. **טמונות בפרשה** - 1. "והיית רק למעלה" (כח, יג). 2. "ובשבעה דרכים" (כח, יז). 3. "ושדת אותם בשיד" (כז, ב). 4. "יפתח ד' לך את אוצרו הטוב" (כח, יב). 5. סקט+אוזן = "הסכת ושמע ישראל" (כז, ט). 6. "הצלצל" (כח, מב). 7. "לראש ולא לזנב" (כח, יג). 8. "השקיפה... מן השמים" (כו, טו). 9. "על ברזל" (כח, מח). 10. "הארבה" (כח, לח) ו"הצלצל" (כח, מב). 11. "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך" (כח, י). 12. "באניות" (כח, סח). 13. 'ותיקון סופרים' (רש"י כח, ל). 14. ביכורים - "ושמת בטנא" (כו, ב). 15. "מכה רעהו בסתר" (כז, כד). **טמונות בהפסדה** - 1. "שפעת גמלים" (ס, ו). 2. "והשתחוו על כפות רגליך" (ס, יד). 3. "ורחב לבבך" (ס, ה). 4. "וכיונים אל ארבתיהם" (ס, ח). **שאלה לשלחן השבת מסעי** - שאלנו: מדוע לא מוזכר בשום מקום שאף אהרן התפלל על כניסתו לארץ, ובוודאי שאף הוא איוה להיכנס לארץ? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. כדי שלא יראה כמי שמשותק לקבל את מתנות הכהונה שתלויות בארץ. (תולדות יצחק) ב. משום שהוא עתיד להתגלגל בעלי הכהן ולאחר מכן בעזרא שיעלה לארץ מבבל. ג. כיון שבניו היו נכנסים ובהם אלעזר הכהן הגדול - יורשו. ד. כי לא ידע שאפשר לבטל גזירה של הקב"ה. (ומובא בספרים שמושה הבין זאת רק בט"ו באב - שבועיים אחרי פטירת אהרן). ה. סמך על תפילתו של משה. ו. לא היה שייך שיבקש הוא מחילה על חטאו של משה שהיכה את הסלע. ז. סבר שאין לו זכות מפאת חטא העגל. ח. מידתו של אהרן הייתה לקבל את כל הגזירות באהבה ולידום. ט. רק אחרי שאחד מהם נפטר השני יכל להתפלל על כן, כי לפחות אחד מהם היה צריך להיקבר במדבר כדי להכניס את מתי מדבר לישראל אחרי תחיית המתים.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

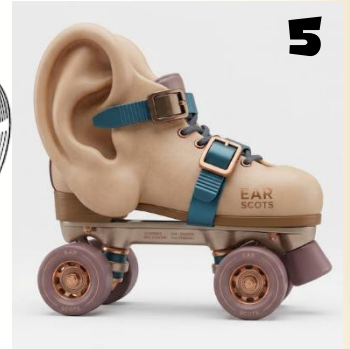
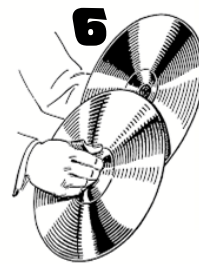
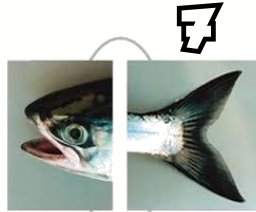
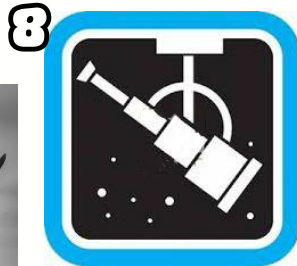
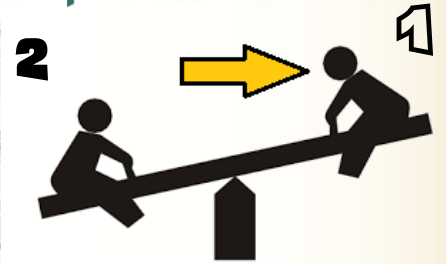
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

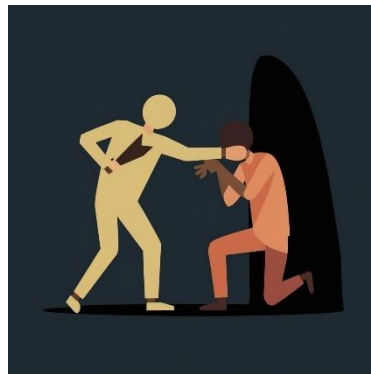


מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

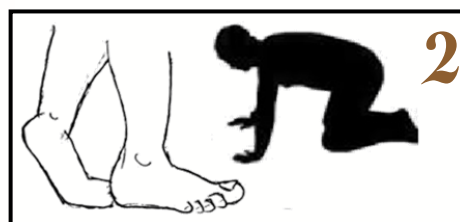


תשובה לגיליון הקודם
זכירת מעשה מרים ומחייית עמלק
(כד, כט. כה, יז)



טמונות בהפטרה

הפטרת כי תבוא "קומי אורי" (ישעיהו ס' א' - כב')



העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775